

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH
w Strefie Wysokich Lotów w Białymstoku, SWL Białystok sp. z o.o.; ul. Andersa 40B; 15-113 Białystok
(dalej zwana jako „Placówka”)

I. WSTĘP

Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Placówki i osoby współpracujące z Placówką (bez względu na podstawę współpracy) działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dzieci przemocy w jakiegokolwiek formie. Standardy ochrony małoletnich obowiązują wszystkich pracowników Placówki i osoby współpracujące z Placówką i zawierają wytyczne dotyczące postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i dobra dzieci.

II. PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) - wskazaną ustawą znowelizowano ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.), która po zmianie, czyli od 15 lutego 2024 roku będzie nosiła tytuł ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. To właśnie w tej ustawie po tej dacie znajdziesz standardy ochrony małoletnich (standardy ochrony dzieci).

III. DEFINICJE

1. **Cyberprzemoc** oznacza stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.
2. **Krzywdzenie małoletniego** oznacza popełnienie czynu zabronionego lub czynu karnego na jego szkodę przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Placówki, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest przemoc, przemoc fizyczna, przemoc emocjonalna, wykorzystywanie seksualne.
3. **Małoletnim** (a także dzieckiem) jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
4. **Osoba odpowiedzialna** to osoba wyznaczona przez władze Placówki sprawująca nadzór nad realizacją polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Placówce.
5. **Pracownikiem Placówki** jest osoba zatrudniona w Placówce lub współpracująca z Placówką (bez względu na podstawę prawną takiej współpracy, w tym także osoby świadczące swoje usługi okazjonalnie ze względu na nieobecność jakiegokolwiek z Pracowników Placówki).
6. **Przemoc** – zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba odnosi się do drugiej w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy.
7. **Przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.
8. **Przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
9. **Wykorzystywanie seksualne** – to każde zachowanie, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
10. **Zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego pożywienia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

IV. ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA OBJAWY KRZYWDZENIA DZIECI

1. Pracownicy Placówki w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich, w szczególności siniaki, obtarcia, a także specyficzny sposób zachowania.
2. Każdy pracownik Placówki, który zauważy lub podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.

3. Wszyscy pracownicy Placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
4. Pracownicy Placówki zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi Placówki.

V. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIAMI A PRACOWNIKAMI PLACÓWKI

Zasady bezpiecznych relacji z małoletnim określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z dziećmi. Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania Placówki i dotyczą następujących obszarów:

1. Bezpośredni kontakt z małoletnim oparty jest na poszanowaniu jego intymności i godności.
Przykładowe formy takiego kontaktu, to:
 - a. kontakty w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
 - b. interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących, konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie),
 - c. działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
 - d. zagrożenie lub panika spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.).
2. Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
 - a. przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie),
 - b. erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie),
 - c. seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).
3. Komunikacja werbalna z małoletnim powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych. Komunikacja nie powinna:
 - a. wzbudzać w małoletnim poczucie zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
 - b. obniżać i niszczyć poczucie wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),
 - c. upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
 - d. naruszać granic (niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).
4. Pracowników Placówki obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdego małoletniego bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość. Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:
 - a. wyłączne skupianie uwagi na wybranych małoletnich z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
 - b. nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych,
 - c. nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, nieadekwatne do możliwości i wieku,
 - d. zwalnianie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
 - e. godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową,
 - f. przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych wychowanków przez silniejszych.
5. Kontakty bezpośrednie i online z dzieckiem poza Placówką powinny być ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych (np. towarzyszenie w realizowanych poza Placówką ważnych dla małoletniego wydarzeniach wymagających wsparcia osoby dorosłej, zorganizowane przez Placówkę wyjazdowe formy, obozy, zawody itd.)
6. Transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe:

- a. organizacja transportu, noclegu poza Placówką powinna być uzasadniona (np. wyjazd na zawody, obóz, inne formy treningu),
- b. opieka nad małoletnimi w sytuacjach wyjazdowych powinna być zgodna z odpowiednimi przepisami,
- c. przy organizacji noclegu zakwaterowania brane pod uwagę jest pokrewieństwo, relacje i płeć małoletnich.

Rodzice i opiekunowie prawni małoletnich mają prawo do wszelkich informacji na temat jego funkcjonowania na terenie Placówki, a także w trakcie innych wydarzeń organizowanych przez Placówkę. Informacje na temat dziecka udzielane są jedynie jego rodzicom lub opiekunom prawnym.

VI. ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO

1. Zakres zadań w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony

Osoba odpowiedzialna:

- a. Przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.
- b. Bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi.
- c. W sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieska Karta”.
- d. W przypadku, gdy małoletni doświadcza przemocy domowej lub jeżeli rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy z Placówką składa wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu lub zawiadamia policję lub prokuraturę o podejrzeniu przestępstwa.
- e. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadamia policję.
- f. W sytuacji gdy sprawcą przemocy jest osoba dorosła spoza rodziny zawiadamia policję.
- g. W przypadku, gdy sprawcą przemocy jest nieletni a wcześniejsze metody postępowania szkolnego okazały się nieskuteczne zawiadamia sąd.
- h. Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla małoletniego.
- i. Zapewnia pomoc Pracownikom Placówki w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultacje trudnych spraw.

Pracownicy Placówki:

- a. Przekazują osobie odpowiedzialnej informacje o tym, że podejrzewają przemoc wobec małoletniego,
 - b. Uruchamiają procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”,
 - c. Udziela wsparcia małoletniemu oraz monitoruje jego sytuację, a także pozostaje w kontakcie z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego.
- ### 2. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletniego w Placówce przez rodzica lub członka rodziny innego małoletniego:
- a. Osoba będąca świadkiem krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub dorosłego członka rodziny innego małoletniego zgłasza problem Pracownikowi Placówki lub osobie odpowiedzialnej.
 - b. Osoba odpowiedzialna przeprowadza rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia, poucza je i podaje możliwe sposoby rozwiązania sytuacji.
 - c. O zaistniałym fakcie krzywdzenia małoletniego oraz o rozmowie przeprowadzonej przez osobę odpowiedzialną z rodzicem lub członkiem rodziny innego małoletniego, który dokonał krzywdzenia zostają powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie tego dziecka.
 - d. Krzywdzonemu małoletniemu zostaje udzielone wsparcie.
 - e. W przypadku, gdy sytuacja powtórzy się, osoba odpowiedzialna powiadamia o tym fakcie policję.
- ### 3. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez innych małoletnich:
- a. Bezpośrednia, natychmiastowa reakcja Pracowników Placówki na akty agresji i przemocy, przerwanie agresji lub przemocy.
 - b. Rozmowa Pracownika Placówki z ofiarą i sprawcą przemocy, nakłonienie sprawcy do zadośćuczynienia.

- c. Jeżeli stan małoletniego wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia osoba odpowiedzialna wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).
- d. Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne osoba odpowiedzialna przeprowadza rozmowę z krzywdzonym małoletnim (gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość itd.), rozmawiają ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami.
- e. Osoba odpowiedzialna wzywa do Placówki rodziców/opiekunów prawnych krzywdzonego małoletniego i sprawcy/sprawców (jeśli, wymaga tego sytuacja po ustaleniu okoliczności zdarzenia).
- f. Małoletniemu będącemu ofiarą przemocy zapewnia się pomoc psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z jego potrzebami.
- g. Z małoletnimi, którzy byli świadkami przemocy (jeśli wymaga tego sytuacja) osoba odpowiedzialna bądź pracownik Placówki omawia przebieg zdarzenia ukierunkowując rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia.
- h. W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznan, osoba odpowiedzialna lub pracownik Placówki po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.

4. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy:

- a. Pracownik Placówki lub inna osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie osobę odpowiedzialną, która to jest zobowiązana do:
 - (i) wyjaśnienia zdarzenia i ustalenia sprawcy (jeśli jest to możliwe),
 - (ii) rozmowy z poszkodowanym małoletnim (zapewnienie wsparcia),
 - (iii) rozmowy ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia, zobowiązać małoletniego do zaprzestania podobnych działań,
 - (iv) powiadomienia opiekunów poszkodowanego małoletniego o zdarzeniu,
 - (v) powiadomienia opiekunów sprawcy o zajściu, omówienia z nimi zachowania dziecka.
- b. W przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i jeśli małoletni jest nadal krzywdzony osoba odpowiedzialna podejmuje stosowne działania prawne.
- c. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznan osoba odpowiedzialna lub pracownik Placówki po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego o możliwości zawiadomienia policji.

5. Procedura postępowania wobec małoletniego, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub siebie:

- a. Jeśli stan zdrowia małoletniego/małoletnich wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia pracownik Placówki/osoba odpowiedzialna wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych, a w przypadku gdy zagrożenie życia lub zdrowia jest realne pracownik Placówki/osoba odpowiedzialna może wezwać pomoc medyczną z pominięciem kontaktu z rodzicami lub opiekunami prawnymi, jednakże kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi powinien nastąpić możliwie najszybciej po zawiadomieniu odpowiednich służb).
- b. Osoba odpowiedzialna przeprowadza rozmowę z poszkodowanym małoletnim, sprawcą oraz ewentualnymi świadkami.
- c. W razie potrzeby pracownik Placówki/osoba odpowiedzialna wzywa do Placówki rodziców (prawnych opiekunów) dziecka i poszkodowanego.
- d. Wobec poszkodowanego małoletniego ustala się formy wsparcia dostosowane do jego potrzeb i sytuacji.
- e. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni nie współpracują z Placówką lub podjęte działania są nieskuteczne, a akty agresji są częste osoba odpowiedzialna powiadamia sąd/policję.

VII. PROCEDURA SKŁADANIA ZAWIADOMIENIA O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADOMIENIA ORGANÓW

W przypadku uzyskania informacji, że małoletni, jest ofiarą przemocy w rodzinie, należy podjąć następujące kroki:

- a. Pracownik Placówki powinien sporządzić notatkę służbową i przekazać uzyskaną informację osobie odpowiedzialnej.
- b. Osoba odpowiedzialna powinna przeprowadzić rozmowę z małoletnim w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia, poinformować go o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć i upewnić się, że dziecko będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczne na czas prowadzonych działań.
- c. Osoba odpowiedzialna bądź pracownik Placówki powinien zawiadomić policję bądź sąd opiekuńczy.

VIII. ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM, MAŁOLETNIM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA

1. Standardy ochrony małoletnich są udostępniane pracownikom Placówki, małoletnim i ich opiekunom na żądanie.
2. Standardy są zamieszczone na stronie internetowej Placówki pod adresem www.strefawysokichlotow.pl/bialystok/kontakt
3. Każdy pracownik Placówki ma obowiązek zapoznać się z standardami po zawarciu umowy z Placówką.
4. Zapoznanie się z standardami pracownicy Placówki potwierdzają składając pisemne oświadczenie.
5. Wraz z pełną wersją standardów ochrony małoletnich można uzyskać dostęp do wersji skróconej – przeznaczonej dla osób małoletnich.

IX. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI

Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.

X. PROCEDURY OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI W INTERNECIE

W przypadku dostępu do Internetu realizowanego pod nadzorem pracownika Placówki ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

XI. ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Zdobycie wiedzy o krzywdzeniu dziecka.
2. Prezentowanie odpowiedzialnej postawy za małoletnich i gotowość do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.
3. W przypadku dostrzeżenia sygnałów przez Placówkę należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników Placówki bądź innych małoletnich (jednakże należy to uczynić w sposób adekwatny do sytuacji).
4. Zadania Placówki w pomocy dziecku krzywdzonemu:
 - (i) W celu zweryfikowania podejrzeń, że dziecko jest krzywdzone, należy przeprowadzić rozmowy z osobami z jego otoczenia: rodzicami, rodzeństwem i nauczycielami rodzeństwa,
 - (ii) Po zebraniu i analizie informacji należy ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla dziecka.
 - (iii) Procedury postępowania zostały opisane powyżej,
 - (iv) Podjęcie współpracy z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia dziecka i rozwiązywania jego problemów.
 - (v) W uzasadnionych przypadkach podjęcie działań prawnych (zawiadomienie sądu rodzinnego, policji lub prokuratury).

XII. MONITORING STOSOWANIA STANDARDÓW

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie realizacji standardów ochrony małoletnich jest Menadżer Obiektu, Justyna Lemanik-Wyganowska
2. Z osobą odpowiedzialną można kontaktować się poprzez: telefon: 733 133 745; e-mail: j.lemanik@strefawysokichlotow.pl
3. Osoba odpowiedzialna odbiera zgłoszenia dotyczące problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci; reaguje na te zgłoszenia, konsultuje w miarę potrzeb z innymi podmiotami; w uzasadnionych przypadkach może zgłaszać sprawy odpowiednim służbom (MOPS, GOPS, policja, sąd rodzinny, prokuratura).
4. Osoba odpowiedzialna jest zobowiązana do weryfikacji postanowień niniejszych standardów ochrony małoletnich co najmniej raz na dwa lata, a w przypadku stwierdzenia uchybień do ich aktualizacji i ponownego przeszkolenia Pracowników Placówki.

XIII. PRZEPISY KOŃCOWE

Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.